

REORGANISERING AF SANAARTORTITSIVIIT

Reorganiseringen er i skrivende stund uafklaret.

GBinformation bringer her lidt historie af hensyn til eftertidens kildeforskning:

Sanaartortitsiviit afleverede den 14. maj 1993 en redegørelse med beslutningsgrundlag for reorganisering af resten af Sanaartortitsiviit, efter at driftsvirksomhederne er afhændet til andre.

Anbefalinger med tilhørende argumentationer er beskrevet i fem afsnit, som omfatter overordnede forhold, bygge- og anlægsstyrelse, byggeadministration, hjemtagning af opgaver fra Danmark og handlingsplan.

I bilag 1-12 er emner fra de nævnte afsnit nærmere uddybet til støtte for anbefalingerne og argumentationerne.

Endelig indeholder materialet kommentarer fra Økonomidirektoratets Boligafdeling i form af notat af 12. maj 1993 med tilhørende bilag.

Landstinget blev i efteråret 1991 orienteret om forløbet for overvejelserne og forhandlingerne om reorganisering af det samlede Sanaartortitsiviit, og det blev besluttet at afvikle driftsvirksomhederne i Sanaartortitsiviit's regi i løbet af 1992.

Det blev samtidig besluttet at overføre en række administrative opgaver til andre funktioner i Hjemmestyret, som allerede varetog lignende opgaver, eksempelvis uddannelse af brandmænd.

På et seminar i marts 1992 med deltagelse fra Sekretariatet, KANUKOKA, ØD, PISAP og Sanaartortitsiviit drøftedes omfang og indhold af de funktioner og opgaver, der skulle overføres til andre. Der var samtidig tilslutning til, at de konkrete drøftelser om fremtiden for resten af Sanaartortitsiviit kunne tages op på det tidspunkt, hvor overdragelserne af driftsvirksomhederne var kommet godt i gang, og hvor der var opnået et overblik over Sanaartortitsiviit's øvrige funktioner.

I løbet af 1992 og starten af 1993 er opstilling af forudsætningerne for overdragelser, indstillinger til beslutningerne om de enkelte overdragelser, forhandlinger med dem, der skulle overtage, samt de fysiske overdragelser gennemført, bortset fra overordnet byggemodning og kloakvedligeholdelse, som nu indgår i kommunalreformkommissionens drøftelser.

På et møde den 19. februar 1993, hvor Kuupik Kleist, Kaj Kleist, Jens K. Lyberth, Jens Chr. Madsen og Daavinnguaq Olsen deltog, blev det aftalt, at Sanaartortitsiviit skulle udarbejde redegørelser og anbefalinger om reorganiseringen.

Sanaartortitsiviit afleverede den 13. marts 1993 3 redegørelser og et forslag til et forelæggelsesnotat til Landstingets forårssamling. Redegørelserne var tilstræbt givet en form, så de kunne bruges som bilag til en orientering til Landstinget.

De efterfølgende diskussioner betød imidlertid, at punktet blev trukket tilbage fra Landstingets dagsorden. Opfattelsen var den, at politikerne havde givet de nødvendige og tilstrækkelige signaler om Sanaartortitsiviit.

På møde den 6. april 1993, hvor Kaj Kleist, Jens K. Lyberth, Peter Beck, Danny Andersen, Jens Chr. Madsen og Daavinnguaq Olsen deltog, blev reorganiseringen af Sanaartortitsiviit atter drøftet.

Målet blev udtrykt af Jens K. Lyberth: at gennemføre den endelige reorganisering af Sanaartortitsiviit med virkning fra 1. januar 1994 - at danne en bygge- og anlægsstyrelse - at hjemtage opgaver fra Danmark - og at organisere byggeadministrationen på en måde, så der opnås forsvarlige tekniske løsninger, uden at der "tabes noget på gulvet".

Da ØD's boligafdeling er storkunde hos Sanaartortitsiviit, blev Jens Chr. Madsen anmodet om sammen med Danny Andersen at vurdere de forskellige muligheder og fremkomme med et beslutningsgrundlag senest den 15. maj 1993.

Drøftelserne i den mellemliggende tid var i det væsentlige baseret på de anbefalinger, som Sanaartortitsiviit har fremført om reorganiseringen - anbefalinger, som efter Sanaartortitsiviit's opfattelse er i harmoni med landsstyremedlem Kuupik Kleist's målsætninger.

Der var enighed mellem Økonomidirektoratet og Sanaartortitsiviit om:

- at beskæftigelsen i bygge- og anlægssektoren fremover i det væsentlige vil være inden for reparation, vedligeholdelse og renovering,
- at omfanget af vedligeholdelsesopgaver skal stige meget, hvis man vil undgå omfattende renoveringsopgaver,
- at vedligeholdelses- og renoveringsopgaver kræver større fagteknisk viden og erfaringer end nybyggeri,
- at den fremtidige forebyggende vedligeholdelse ikke kræver projektering, og at de planlagte re-

noveringer af udlejningsboliger i hovedtræk skal udføres efter standardprojekter (gentagelser), og at der kun i mindre grad kræves projektering,

- at teknisk rådgivning og projektering skal udføres med omkostninger, der kun i særlige tilfælde overstiger prisniveauet i Danmark,
- at de indarbejdede og afprøvede forretningsgange og systemer, som findes hos Sanaartortitsiviit, skal bevares og udnyttes i det omfang, det er hensigtsmæssigt,
- at de primære opgaver for et boligselskab er at forvalte boligforsyningen. Eventuelle driftteknikere i boligselskabet vil ikke have kvalifikationer og administrativ baggrund til også at udføre vedligeholdelse og renoveringer af anlæg og bygninger, som adskiller sig fra boligbebyggelse,
- at det bør overvejes, at vedligeholdelse af boligstøttehuse overlades til forvaltning af ejerne, og at reparationer og istandsættelser ved ejerskifte overlades til forvaltning af den nye ejer,
- at en hensigtsmæssig forvaltning af vedligeholdelse og renoveringer kræver rullende langtidsplaner, og at planlægningsterminerne er længere end ved nybyggeri,
- at der er to betydende faktorer, som gør det umuligt at give en klar anbefaling af den fremtidige organisering af Hjemmestyrets forvaltning det ene forhold er usikkerheden om organiseringen og status for et boligselskab, og det andet er den fremtidige byrde- og opgavedeling mellem Hjemmestyret og kommunerne,

Der var uenighed om:

- principperne for en hensigtsmæssig organisering af Hjemmestyrets forvaltninger
- de private rådgiveres kapacitet og deres erhvervsbetingelser, og dermed om rådgivernes udviklingsmuligheder,
- forudsætningerne for en hensigtsmæssig forvaltning i de relativt små samfund

DET DANSKE BYGNINGSREGLEMENT

Denne artikel handler ikke om det grønlandske bygningsreglement! så her kunne du godt stoppe med læsningen, men nu da du alligevel er kommet i gang, så er du måske interesseret i at få en orientering om det danske bygningsreglement?

I 1985 kom der et bygningsreglement for småhuse, der omfatter huse med een bolig til helårsbeboelse, enten som fritliggende eenfamiliehuse eller som helt eller delvist sammenbyggede eenfamiliehuse (dobbelt-huse, rækkehuse, kædehuse, gruppehuse og lign. dvs. hvor boligerne er adskilt ved lodret lejligheds-skel), sommerhuse i sommerhusområder, kolonihavehuse, campinghytter, garager, carporte, udhuse, drivhuse og lignende mindre bygninger, der opføres i tilknytning til fritliggende eller sammenbyggede eenfamiliehuse eller sommerhuse.

For alt andet byggeri, som ikke er omfattet af småhusreglementet, gælder et reglement, som er fra 1982, men som nu skal erstattes med et nyt. Boligminderiets Bygge- og Boligstyrelse har haft forslaget til det nye reglement ude i høring hos en meget bred kreds af byggeriets parter i Danmark. Hvis det efterfølgende går efter tidsplanen, regner Bygge- og Boligstyrelsen med, at det nye danske bygningsreglement kan træde i kraft i Danmark omkring årsskiftet 1993/94.

I høringsrundens følgebrev er der at læse:

"

Forslaget, der skal afløse 1982-bygningsreglementet, indeholder de administrative og tekniske krav, der i relation til byggelovgivningen skal overholdes ved etageboligbyggeri, erhvervsbyggeri, kontor- og institutionsbyggeri m.v.

I forslaget til bygningsreglementet er der dels foreslået en række forenklinger og lempelser, både på det administrative og tekniske område og dels foreslået en række helt nye bestemmelser.

Ved udarbejdelse af forslaget til det nye reglement er lagt en nyvurdering til grund af alle hidtidige bestemmelser. I vurderingen er bl.a. indgået, om bestemmelsen er tidssvarende, om det fortsat må anses for en offentlig opgave at regulere det pågældende område og om reglerne kan ophæves og eventuelt erstattes af information og vejledning.

Det har endvidere været lagt til grund, at den offentligretlige regulering vedrørende sikkerhed, sundhed, brand, nabohensyn, støjisolering m.v. ikke har måttet forringes, men bestemmelserne gerne moderniseres og forenkles.

Ved udformningen af de administrative bestemmelser er der set på, om ukomplicerede områder helt har kunnet fritages for byggesagsbehandling eller være egnet til en lempeligere form for myndighedsbehandling som eksempelvis ved en anmeldelse til kommunalbestyrelsen.

Endelig er det vurderet, på hvilke områder der har været behov for helt nye regler eller skærpselser i eksisterende regler. Som eksempler på sådanne områder skal nævnes, at forslaget til bygningsreglement indeholder nye bestemmelser vedrørende indeklima, skærpselser af varmeisoleringskravene som nævnt i handlingsplanen "Energi 2000", nye bestemmelser om lavtemperaturdrift og elforbrug til belysning og ventilation samt nye bestemmelser vedrørende handikapområdet.

Redaktionsarbejdet er blevet sluttet midt i den igangværende proces med implementering af EF-direktiv om indbyrdes tilnærmelse af medlemsstaternes love og administrative bestemmelser om byggevarer (byggevareredirektivet). Da der fortsat mangler fastlæggelse af de kommende europæisk harmoniserede forskrifter på området, har det ikke været muligt i udkastet til bygningsreglementet at udmønte en række af byggevareredirektivets rammebestemmelser. Derimod har det været nødvendigt at opretholde bl.a. bestemmelserne om nationale godkendelser, selv om disse vil blive ophævet, når byggevareredirektivets bestemmelser kan bringes i anvendelse.

Det skal bemærkes, at der ikke er taget politisk stilling til forslaget. De indkomne høringssvar vil således indgå i grundlaget for den politiske vurdering.

Der skal til slut gøres udtrykkelig opmærksom på, at forslagets bestemmelser ingen gyldighed har og ikke kan anvendes, før et endeligt reglement udsendes til ikrafttræden senere på året.

"

NORDISK KUNST- OG KULTURCENTER I NUUK

Efter 2 dages forhandlinger blev der onsdag den 19. maj 1993 mellem bygherren og rådgiveren indgået aftale om teknisk rådgivning og bistand i forbindelse med opførelse af Nordisk Kunst- og Kulturcenter i Nuuk.

Bygherren er i aftalen repræsenteret af Hjemmestyret ved vicedirektør Hugin Christiansen og af Nuup Kommune ved kommuneingeniør Kim Hvistendahl. Nordisk Ministerråd c/o Nordens Institut i Grønland repræsenteret ved institutchef Ole Oxholm deltog også i forhandlingerne, men var ikke medunderskriver på rådgiveraftalen, idet Nordisk Ministerråds rolle er afklaret til at være tilskudsgiver og ikke medbygherre.

Rådgiveren er arkitektfirmaet Schmidt, Hammer og Lassen K/S fra Århus, repræsenteret af arkitekterne Morten Schmidt og Bjarne Hammer.

Aftalen omfatter totalrådgivning og bistand vedrørende projektering og opførelse, og opgaven omfatter alle faglige områder inklusive byggeledelse og fagtilsyn. Underrådgivere skal godkendes af bygherren, men det er totalrådgiveren, som skal indgå aftale med underrådgiverne.

Sanaartortitsiviit deltog i forhandlingerne som bygherrerådgiver, og bistod ved indgåelse af totalrådgiveraftalen, herunder medvirkede ved udarbejdelse af aftalegrundlaget incl. ydelsesbeskrivelser og honorar.

Sanaartortitsiviit's rolle som bygherrerådgiver betyder, at Sanaartortitsiviit ikke er medunderskriver på rådgiveraftalen, som alene er indgået mellem bygherren og totalrådgiveren.

Rammetidsplanen angiver herefter et licitationstidspunkt ca. 1. maj 1994 og aflevering af det samlede byggeri 1. september 1996.

Rådgiveraftalen er selvfølgelig indgået med det forbehold, at aftalens gyldighed er betinget af de bevilgende myndigheders godkendelse.

Forhandlingerne strakte sig som sagt over to dage, hvor man undervejs fik lejlighed til at sove på tilbud og krav, og hen på eftermiddagen den anden dag kunne der gives hånd, og aftalen underskrives.

Både fra Hjemmestyrets repræsentant og Nuup Kommuneas repræsentant blev der udtrykt stor tilfredshed med Sanaartortitsiviit's bistand.

GRUPPEARBEJDE

Idag vil et kursus eller et flerdages møde uden gruppearbejde blive anset for utænkeligt, men alting har jo en begyndelse, og der var engang, hvor gruppearbejde ikke var almindeligt.

Fra et byggeledermøde 1967 hedder det:

"Det var en nydannelse at indføre gruppearbejde, så mødedeltagerne ikke som tidligere var henvist til forelæsninger og diskussioner."

"Mødet var absolut vellykket, og udbyttet for deltagerne var utvivlsomt endnu større end sidst ikke mindst på grund af indførelsen af gruppearbejde i en del af mødetiden."

LEDERENS ROLLE

Der er sikkert lige så mange definitioner på lederens rolle, som der er ledere og måske ikke mindst medarbejdere. GB-information har fundet følgende tre forskellige definitioner til læserens egen bedømmelse:

Der var en gang, lederens rolle i korthed blev defineret på følgende måde:

- beslutte, hvad der skal gøres
- opfordre en medarbejder til at gøre det
- lytte til argumenter mod at gøre det
- lytte til forklaringer om, at en anden skulle gøre det - eller hvorfor det skal gøres på en anden måde
- følge op og erkende, at det ikke blev gjort lytte til undskyldninger herfor
- følge op igen og erkende, at det er gjort forkert
- forklare igen, hvordan det skulle have været gjort
- fundere over, at hvis han selv havde gjort det, havde det måske taget 20 minutter, mens det nu tager 2 dage at finde ud af, hvorfor det har taget 3 uger at gøre det forkert!

En anden definition kunne måske være:

En leder tænker med fuldt hjerte og ikke gold hjerne. Han/hun har visioner, er hjemme i livets sande værdier, kan inspirere, uddelegerer ansvar og beføjelser, udkrystalliserer virksomhedens egen kultur, belønner, opmuntrer, får i krisetider alle medarbejderne til at tro på, at der er en vej ud af økonomisk misvækst, taler ikke i Jeg-stil, men siger altid: Vi. Den hjertetænkende leder ved, at den ekstraordinære indsats, en hvilken som helst privat eller offentlig virksomhed i verden skriger på, ikke klares ved en eenmands-indsats. Alle må løfte i flok, og blive ved, også selv om det i en turbulent overgangsperiode kun kan praktiseres ved eet hop ad gangen.

En tredje definition kunne måske gøres så kort som:

Den gode leder er fremsynet, inspirerende, ærlig, kompetent og åben.

Det overlades til hver enkelt læser at brygge videre på flere definitioner. Men hvorfor er der ikke på samme måde utallige definitioner på medarbejderens rolle, eller er der noget, som den gamle redaktør har overset eller glemt?

Hvem har bud på definitionen på medarbejderens rolle?

DYNAMIKKEN I TILLIDSFORHOLD

Når nu vi er i definitionshjørnet, så er der engang blevet sagt følgende om tillid:

- * Tillid baseres på erfaringer
- * Tillid opbygges langsomt og gradvist
- * Opbygning af tillid forudsætter villighed til at tage risici
- * Tillid kan fjernes med en enkelt handling
- * En gruppe med "lav tillid" er ineffektiv
- * Bevar tilliden ved at
  - være åben
  - rense luften
  - ryge en fredspibe af og til
  - bevare humoren og høfligheden

INDEKLIMAET I BOLIGEN

I anvisning nr. 179 fra Statens Byggeforskningsinstitut er en bolig med et behageligt og sundt indeklima sammenfattende beskrevet således:

Temperaturen må kunne holdes mellem 20 og 23°C det meste af året.

Boligen må kunne ventileres trækfrit, så der er et luftskifte på mindst 0,5 gange i timen. Der må ikke fremkomme træk undtagen i forbindelse med kraftige udluftninger.

Det må være muligt at holde en relativ fugtighed under 45 procent i mindst en måned om vinteren. Der må ikke sætte sig dug på et vindue med to lag glas ved udetemperatur på 0°C. Fugt fra køkken og baderum må kunne ventileres bort, uden at den kommer til andre rum.

Koncentrationen af formaldehyd må være mindre end 0,15 milligram pr. m³ luft, hvilket kan forventes overholdt, når der bruges godkendte materialer til vægge, lofter, gulve og inventar, og når der i en periode efter ibrugtagningen er luftet godt ud.

Boligen skal kunne gøres grundigt ren. Faste tæpper bør undgås, især hvis boligen beboes eller gæstes af mennesker, der har allergi.

Tæpper må ikke give anledning til, at personer, der går på dem, oplades til mere end ca. 1500 volt ved en relativ fugtighed på 25 procent.

Belysningen i boligens rum skal være tilstrækkelig til det arbejde, der foregår uden blanding og store kontraster.

Støj fra trafik, naboboliger og fælles installationer skal have et så lavt niveau, at det ikke generer. Det er normalt tilfældet i nyere bygninger, hvor bygningsreglementernes krav til lyd-isolation og begrænsning af støj fra installationer er opfyldt. Også boligens egne installationer bør højst frembringe et støjniveau på 30 dB i beboelsesrummene. Desuden er god lyd-isolation mellem de enkelte rum i boligen absolut ønskelig. I de nuværende bygningsreglementer er der ingen krav på dette punkt.

Er det ikke en beskrivelse, som en bolig i Grønland også kan skrive under på?

PERSONALEUDSKIFTNINGER I BGT, GB/NUUK OG DKA
opgjort pr. 31.05.93

BY	FRATRÆDER NAVN	DATO	TILTRÆDER NAVN	DATO
QAQ	Distriktsing. Birge Nielsen Ravn	31.07.93		
			Bgl.ass. Bogens Bækkelund Jensen	15.06.93
Nuuk/ GB	Fuldmægtig Steffen Rosing Berthelsen	30.04.93	Overasststent Jakobine H. Høyer	15.04.93
			Overassistent Hanne Berg Hedeholm	01.05.93
AAS	Bgl.ass. Bogens Bækkelund Jensen	14.06.93		
UPE			Bgl.ass. Jens Chr. Underlien Jensen	01.07.93
AMM	Tekn.ass. Silas Silassen	20.07.93	Konduktør Anders Nørby	05.06.93

BY	FRATRÆDER NAVN	DATO	TILTRÆDER NAVN	DATO
DKA	Overassistent Susan April Povlsen	31.05.93		
	Assistent Gudrun T. Andersen	30.06.93		
	Ingeniør Kurt Ralm	30.06.93		
	Assistent Kirsten Bak	30.06.93		